

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практика (виробнича, науково-дослідна)

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями), спеціалізація C1.01 Економіка C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-9)
Курс, семестр викладання	1 курс, 2 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	10 кредитів ЄКТС (300 академічних годин).
Мова викладання	Українська
Кафедра	Публічного управління та цифрової економіки
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій

Розробники / викладачі

НПП КАФЕДРИ ВІДПОВІДНО ДО ІНДІВІДУАЛЬНИХ ПЛАНІВ ТА НАКАЗІВ ПРО ПРИНАЧЕННЯ КЕРІВНИКІВ

Загальна інформація про дисципліну

Мета дисципліни	поглиблення професійних компетентностей здобувачів освіти щодо закономірностей функціонування та розвитку підприємств у сучасному економічному середовищі; формування цілісного розуміння стратегічних, фінансових, інноваційних та операційних аспектів діяльності підприємства; розвиток здатності застосовувати методи економічного аналізу, діагностики та моделювання для обґрунтування управлінських рішень; набуття практичного досвіду дослідження реальних бізнес-процесів, оцінювання ефективності та ризиків, а також упровадження інструментів економічного управління; формування навичок проведення самостійних наукових досліджень із використанням сучасних цифрових технологій, аналітичних платформ та економіко-математичних методів.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК-4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК-5. Здатність працювати в команді. СК-6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

	СК-11* . Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.
Програмні результати навчання	<p>ПРН-6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.</p> <p>ПРН-8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p> <p>ПРН-11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.</p> <p>ПРН-13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p>

Програма навчальної дисципліни

Загальне ознайомлення з установою-базою практики	<p>У процесі проходження практики здобувачі здійснюють всебічне ознайомлення з установою-базою практики, її стратегічною спрямованістю, профілем діяльності та організаційною структурою. Вивчаються установчі документи та правова форма функціонування підприємства, матеріально-технічна база, особливості бізнес-середовища та ринкової позиції організації. Особлива увага приділяється аналізу системи управління підприємством, розподілу функціональних повноважень між підрозділами, основним управлінським функціям – плануванню, організації, мотивації та контролю – із врахуванням рівня цифровізації бізнес-процесів. Ознайомлення з технікою безпеки, охороною праці та основами протипожежної безпеки поєднується з початковим аналізом господарсько-фінансових показників, кадрового потенціалу, структури управління персоналом та ефективності діяльності окремих підрозділів.</p> <p>У рамках цього завдання здобувачі застосовують комунікативні та командні компетентності, взаємодіючи з представниками різних професійних груп, беручи участь в обговоренні реальних управлінських ситуацій, налагоджуючи ефективну співпрацю в умовах командної діяльності підприємства. Ознайомлення з діяльністю базової установи створює підґрунтя для формулювання професійних завдань у сфері економіки та вибору методів їх розв’язання, а також для розуміння специфіки інформаційного, кадрового, фінансового й методичного забезпечення проектів підприємства. Результатом виконання цього етапу є розвиток здатності до самооцінки професійної діяльності та демонстрація лідерських і управлінських умінь, здатність здійснювати збирання, оброблення та первинний аналіз статистичних і аналітичних даних щодо діяльності підприємства, критичне оцінювання стану та тенденцій його соціально-економічного розвитку, а також виявлення можливих ризиків і прогнозування соціально-економічних наслідків управлінських рішень.</p>
Аналіз фінансово-господарської діяльності	<p>Під час практики здобувачі здійснюють комплексне вивчення фінансово-господарської діяльності підприємства, аналізують його фінансовий стан, прибутковість та узагальнюючі показники ефективності функціонування. Особлива увага приділяється системі внутрішнього контролю, якості продукції або послуг, а також виявленню ключових тенденцій розвитку підприємства та факторів, що впливають на його конкурентоспроможність.</p> <p>Виконання індивідуального завдання передбачає дослідження цифровізації фінансово-господарських процесів, використання сучасних інструментів і програмних платформ для управління ресурсами, планування та контролю ефективності діяльності підприємства. Здобувачі застосовують навички збору, обробки та аналізу статистичних і аналітичних даних, формулюють професійні завдання та обирають методи їх вирішення, оцінюють ризики й соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p>

	Практична робота сприяє розвитку комунікаційних і командних навичок, здатності планувати та організовувати економічні проєкти з урахуванням інформаційного, кадрового та фінансового забезпечення, а також формуванню вміння критично оцінювати ефективність діяльності підприємства і приймати обґрунтовані управлінські рішення.
Вивчення та аналіз інформаційних процесів	У рамках практики здобувачі досліджують організацію та технології роботи з інформацією на підприємстві, аналізують інформаційні ресурси за обсягом, тематичною структурою та носіями. Оцінюється ефективність створюваних інформаційних продуктів, визначається співвідношення традиційних і цифрових каналів поширення інформації, а також ступінь використання сучасних цифрових технологій у процесах обробки, збереження та передачі даних. Особлива увага приділяється вивченню та аналізу баз даних, програмного забезпечення інформаційних систем, застосуванню Інтернет-послуг і цифрових сервісів для управління та підтримки бізнес-процесів. Здобувачі оцінюють ефективність внутрішніх та зовнішніх комунікацій підприємства, взаємодію з партнерами регіону і міста, зокрема у сфері інформаційного.
Формулювання висновків і пропозицій	За результатами проходження практики здобувачі готують аналітичні висновки щодо стану фінансово-господарської та інформаційної діяльності підприємства, оцінюють ефективність його управлінських процесів і цифрових сервісів. На основі проведеного аналізу формуються рекомендації щодо усунення виявлених недоліків, підвищення ефективності господарської діяльності, вдосконалення управлінського механізму та оптимізації бізнес-процесів із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
Оформлення звіту за результатами практики	Зібрані матеріали систематизуються та оформлюються у вигляді звіту, у якому розкриваються всі завдання індивідуального плану практики. Тема індивідуального завдання визначається викладачем-керівником та погоджується з керівником бази практики, за потреби може доповнюватися відповідно до специфіки установи. Звіт повинен відображати як загальні аспекти діяльності підприємства, так і конкретну роботу здобувача у сфері цифрової економіки та інформаційних технологій. Результати практики узагальнюються у звіті, який відображає виконані завдання та індивідуальні дослідження здобувача, демонструє його аналітичні, управлінські та цифрові компетентності, а також здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення.
Етапи проходження практики	Виробнича, науково-дослідна практика включає <i>ознайомчий, аналітичний та дослідницький етапи</i> , під час яких здобувачі набувають системного розуміння діяльності підприємства та застосовують професійні компетентності у реальних умовах: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомчий етап передбачає вивчення економічної характеристики підприємства, його організаційної структури, матеріально-технічної та інформаційної бази. Здобувачі знайомляться з внутрішніми регламентами, системою управління, розподілом функціональних повноважень та основними бізнес-процесами з урахуванням цифровізації. На цьому етапі відбувається формування комунікаційних та командних навичок, а також початкове ознайомлення з методами збору та аналізу економічної інформації. 2. Аналітичний етап включає виконання практичних завдань з оцінки фінансово-господарської діяльності, аналізу ефективності управлінських рішень, функціонування інформаційних процесів та цифрових сервісів підприємства. Здобувачі формулюють професійні завдання, обирають методи їх вирішення та оцінюють ризики і соціально-економічні наслідки управлінських рішень. 3. Дослідницький етап передбачає поглиблене виконання індивідуальних завдань, пов'язаних із цифровізацією бізнес-процесів, аналізом інформаційних потоків, управлінням даними, оцінкою ефективності цифрових рішень та розробкою пропозицій щодо оптимізації діяльності підприємства. На цьому етапі здобувачі застосовують навички

критичного мислення, планування та організації проєктів, а також демонструють здатність до самостійної науково-дослідної роботи та обґрунтованого прийняття управлінських рішень.
Календарний графік проходження практики формується індивідуально для кожного здобувача з урахуванням специфіки підприємства, теми випускної кваліфікаційної роботи та рекомендацій керівників практики від кафедри та бази практики.

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Методи аналітичної роботи	Спрямовані на формування у здобувачів системного розуміння діяльності підприємства, його бізнес-процесів та фінансово-господарської діяльності. Здобувачі здійснюють аналіз організаційної структури, вивчають установчі документи, оцінюють ефективність роботи підрозділів та підприємства загалом. Методи включають збір та обробку економічних і цифрових даних, складання аналітичних таблиць, підготовку звітів, висновків і рекомендацій щодо оптимізації бізнес-процесів. Реалізація цих методів розвиває здатність формулювати професійні завдання та обирати відповідні методи їх розв'язання, а також критично оцінювати результати управлінських рішень.
Методи роботи з інформаційними системами	Передбачають практичне опанування інформаційних систем, цифрових сервісів і платформ, що застосовуються на підприємстві. Здобувачі вивчають структуру інформаційних ресурсів, працюють із базами даних, аналізують цифрові продукти та інформаційні потоки, оцінюють ефективність програмного забезпечення та використання цифрових каналів комунікації. Практика включає обробку даних, підготовку електронних звітів та підготовку рекомендацій щодо вдосконалення цифрових сервісів. Ці методи сприяють розвитку аналітичного мислення, навичок командної роботи та комунікації з представниками різних професійних груп, а також здатності планувати та організовувати економічні проєкти.
Методи моделювання та імітації бізнес-процесів	Дозволяють здобувачам відпрацьовувати прийняття управлінських рішень у цифровому середовищі. Здобувачі створюють цифрові прототипи бізнес-процесів, оцінюють ефективність використання ІТ-інструментів і цифрових платформ, прогнозують результати управлінських рішень та їх вплив на економічні показники підприємства. Ці методи розвивають системне та критичне мислення, здатність аналізувати наслідки управлінських рішень у цифровій економіці та підвищують практичну готовність до професійної діяльності.
Методи наставництва та супроводу	Передбачають консультації, контроль виконання індивідуальних та групових завдань, обговорення результатів роботи та коригування практичної діяльності. Керівники практики від підприємства та кафедри надають рекомендації щодо вдосконалення аналітичних, інформаційних і моделювальних навичок здобувачів, спрямовують їхню роботу на вирішення реальних економічних завдань підприємства та ефективне застосування цифрових технологій. Використання цих методів сприяє розвитку лідерських навичок, управлінських компетенцій та здатності до командної роботи.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з дисципліни	Результати навчання з даної дисципліни, які здобувач освіти може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 7 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме: Знання – глибоке розуміння структури та організаційної побудови підприємства, його ключових бізнес-процесів та особливостей функціонування цифрових і інформаційних систем. Вони знайомляться з сучасними технологічними
--	---

платформами та інструментами управління даними, а також опановують питання інформаційної безпеки, захисту персональних даних і цифрової етики. Крім того, здобувачі усвідомлюють роль інституцій, цифрових платформ та соціальних медіа у розвитку бізнесу, формуванні корпоративної цифрової культури та підвищенні ефективності управлінських рішень.

Уміння/навички – здійснювати комплексний аналіз діяльності підприємства, оцінювати ефективність інформаційних систем та фінансових операцій, виявляти проблеми та пропонувати шляхи їх оптимізації. Вони здатні застосовувати цифрові інструменти для збору, обробки та аналізу даних, моделювати бізнес-процеси, оцінювати ризики цифровізації та інформаційної нерівності, а також розробляти практичні рекомендації щодо підвищення ефективності цифрових рішень, сервісів і платформ підприємства.

Комунікація – здатність ефективно взаємодіяти з керівниками практики та колегами, аргументовано обговорювати результати аналізу економічних процесів, представляти інформаційно-аналітичні продукти та пропозиції щодо оптимізації діяльності підприємства. Вони вміють налагоджувати міждисциплінарну комунікацію, працювати в команді та координувати спільні зусилля для вирішення завдань цифровізації бізнес-процесів і управління інформацією.

Відповідальність та автономія – організовувати власну практичну діяльність, самостійно виконують аналітичні та дослідницькі завдання, оцінюють достовірність даних і обґрунтованість власних висновків. Вони проявляють ініціативу у вдосконаленні цифрових процесів, опановують нові методики, платформи та інструменти аналізу, а також відповідають за якість виконаних завдань, дотримання правил інформаційної безпеки та професійну етичність у роботі.

Критерії оцінювання

Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов’язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Відмінно (A) – від 90 до 100 балів – здобувач повністю опанував практичні завдання та матеріали практики, самостійно та аргументовано виконує роботу з аналізу бізнес-процесів, інформаційних систем та цифрових ресурсів підприємства, демонструє високий рівень обґрунтування пропозицій щодо оптимізації цифрових процесів. Виконано всі або не менше 90% завдань, передбачених програмою практики..

Дуже добре (B) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє матеріалом практики, обґрунтовано виконує завдання з аналізу цифрових процесів і бізнес-процесів підприємства, у більшості випадків демонструє здатність формувати практичні рекомендації. Допускаються окремі незначні неточності. Виконано 80–89% завдань практики.

Добре (C) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо володіє матеріалом практики, виконує завдання з аналізу підприємства та цифрових процесів, але з обмеженою глибиною обґрунтування та аргументації. Допускаються окремі несуттєві неточності. Виконано 74–81% завдань.

Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач у цілому володіє практичним матеріалом, виконує основні завдання, але з неповним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією. Використання методичних і цифрових ресурсів обмежене, допускаються окремі помилки. Виконано 64–73% завдань.

Задовільно (E) – від 60 до 63 балів – здобувач виконує практичні завдання частково, без глибокого аналізу та аргументації, допускаючи окремі суттєві неточності. Виконано 60–63% завдань.

Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє матеріалом практики, виконує завдання фрагментарно, поверхово, без аргументації, допускаючи суттєві помилки. Виконано 35–59% завдань.

Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє

	матеріалом, не здатний самостійно виконати більшість завдань практики, допускаючи суттєві помилки. Виконано 1–34% завдань.
Форма та методи контролю начальних досягнень	<p>Контроль успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на засадах відкритості та академічної доброчесності. В межах даної дисципліни передбачено два види контролю: поточний (<i>тематичний, рубіжний</i>) та підсумковий (<i>семестровий</i>).</p> <p>Поточний контроль реалізується протягом проходження практики безпосередньо на базі підприємства або організації. Він передбачає оцінювання активності здобувача, якості виконання завдань, аналітичних звітів, роботи з інформаційними та цифровими ресурсами, а також дотримання правил безпеки та організаційних процедур. Поточний контроль здійснюється через консультації з керівником практики, проміжні звіти, обговорення проміжних результатів, а також перевірку правильності та обґрунтованості виконаних завдань. Результат поточного оцінювання формується як середньоарифметичне значення отриманих балів за всі завдання, виконані під час практики та підготовки матеріалів для звіту.</p> <p>До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які за результатами поточного оцінювання набрали не менше 60 балів.</p> <p>Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку та передбачає оцінювання звіту або презентації за результатами проходження практики. Він спрямований на перевірку здатності здобувача застосовувати набуті знання та практичні навички в реальних умовах підприємства, аналізувати цифрові та бізнес-процеси, виконувати управлінські та інформаційні завдання, формувати обґрунтовані висновки та практичні рекомендації, а також проявляти відповідальність, самостійність і професійну ініціативу під час виконання практичних завдань.</p>

Політика навчальної дисципліни

Відвідування	<p>Здобувачі організують своє перебування на базі практики згідно графіку роботи підприємства та планують виконання завдань відповідно до індивідуального плану практики. Обов'язковою є присутність на усіх практичних заняттях, робочих зустрічах та контрольних заходах, передбачених програмою практики, включно з підготовкою та захистом звіту або презентації за результатами виконаних завдань.</p> <p>Важливим елементом є своєчасне та повне виконання індивідуальних завдань здобувачем, що входять до складу самостійної роботи, зокрема аналітичних, інформаційних та практичних завдань, передбачених програмою дисципліни. Дотримання термінів та якості виконання завдань є однією з основ оцінювання успішності здобувача під час практики.</p>
Дотримання принципів академічної доброчесності	Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали з дисципліни розміщені на гугл-диску НМКД та платформі Moodle, доступ до них здобувачу надається на початку вивчення дисципліни ОК-9, згідно розкладу академічних занять та робочого навчального плану ОПП «Економіка підприємства».

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники та навчальні посібники	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анісімов А.В., Кулябко П.П. Інформаційні системи та бази даних: навч. посібник. Київ. 2017. 110 с. ▪ Балановська Т.І., Троян А.В. Управління бізнесом: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2019. 401 с. ▪ Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик.
---	---

	<p>Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Бунке О.С. Автоматизація бізнес процесів. Навчальний посібник до практичних занять. 2-е вид. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 39 с. ▪ Виноградова О.В., Дрокіна Н.І. Електронний бізнес: навч. посібник. Київ: ДУТ, 2018. 292 с. ▪ Галушак М. П., Галушак О. Я., Кужда Т. І. Прогнозування соціально-економічних процесів: навч. посіб. для економічних спеціальностей. Тернопіль: ФОП Паляниця, 2021. 160 с. ▪ Голобородько А. Ю., Гусева О.Ю., Легомінова С.В. Цифрова економіка: підручник. 2020. 399 с. ▪ Дослідження операцій : конспект лекцій / О. В. Шебаніна, В. П. Клочан та ін. Миколаїв: МНАУ, 2021. 150 с. ▪ Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посіб. Одеса, 2017. 200 с.
Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Орлов В.М., Точиліна Ю.Ю., Цира О.В. Практика (виробнича, науково-дослідна) : навчально-методичний комплекс дисципліни [ОПП «Економіка підприємства» зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти]. Одеса : ДУІТЗ, 2025. [Електр. ресурс].
Інформаційні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Державна служба статистики України https://www.ukrstat.gov.ua ▪ Законодавча база України https://zakon.rada.gov.ua ▪ Міністерство економіки України https://me.gov.ua ▪ Міністерство цифрової трансформації України https://thedigital.gov.ua/ ▪ Національний банк України https://bank.gov.ua ▪ Портал відкритих даних України https://data.gov.ua

Рік введення силабусу – 2025 р.	Затверджено рішенням кафедри публічного управління та цифрової економіки (Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1)	
	В. о. завідувача кафедри	 Олександра ЦИРА
	Гарант освітньої програми	 Василь ОРЛОВ